

TUNTOSARVI

Suomen Kuurosokeat ry:n järjestö- ja jäsenlehti

11
2017

Tampereella juhlittiin
Kelan tulkkauspalvelu uudistuu

Sisältö

Pääkirjoitus	3
Väliaikatietoa tulkkauspalvelun järjestämisestä 2018	4
Tampereella juhlittiin Suomea	6
Aarne Pirkolan piirustus	7
Kuulumisia Pohjoismaiden puheenjohtajien kokouksesta	8
Moderni Meritähti-järjestöalo Tanskassa	12
Satakunnan kuurosokeiden retki Huittisiin	14
Ilmianna huonosti toimiva induktiosilmukka	16
Muut järjestöt	17
Oma järjestö	18
Ilmoitukset	19
Takakansi: kuvamuistoja Tampereen kerhopäiviltä	

Kansikuva: Kansanedustaja Ilmari Nurminen vieraili Tampereen kuurosokeiden kerhossa lokakuussa. Vasemmalla Suomen Kuurosokeat ry:n puheenjohtaja Tuula Hartikainen ja hänen vieressään Ilmari Nurminen.
Kuva: Jaakko Evonen

TUNTOSARVI
43. vuosikerta
ISSN 0358-2280

Julkaisija
Suomen Kuurosokeat ry.

Taitto
Ali Kinnunen

Päätoimittaja
vt. Jaakko Evonen
p. 040 860 0910
tiedotus@kuurosokeat.fi.

Viestinnän yhteistyöryhmä 2017:
Yhdistyksen hallituksen edustajat:
Esko Jäntti (pj) ja Sanna Paasonen.
Työntekijöiden edustajat: Jaakko Evonen, Merja Kovanen ja Tuija Wetterstrand. Yhteinen sähköposti: viestintaryhma@kuurosokeat.fi

Hinta
Vuosikerta 25 euroa. Suomen Kuurosokeat ry:n jäsenille ja asiakkaille ilmainen. 11 numeroa vuodessa printtilehtenä, pistekirjoituksella, Daisyäänilehtenä, sähköisenä Luetus-ohjelmassa ja pdf-näköslehtenä verkossa.

Tilaukset ja
osoitteenmuutokset
Suomen Kuurosokeat ry, PL 40,
00030 IIRIS, p. 040 778 0299,
s-posti:kuurosokeat@kuurosokeat.fi. Toimiston aukioloaika ma-pe
klo 8.00–15.45.

Painopaikka
Grano Kuopio

Toimituksella on oikeus käyttää
lehden juttuja yhdistyksen internet-sivuilla www.kuurosokeat.fi.

Oikeuksienvalvonta

Oikeuksienvalvonta ja vaikuttamistyö ovat yksi järjestömme perustehtävistä. Tätä työtä koordinoi oikeuksienvalvonnan yhteistyöryhmä, jonka vetäjänä olen nyt toiminut syyskuun alusta lähtien aluepäällikkönä. Ryhmä valmistelee lausuntoja yhdessä yhdistyksen hallituksen ja muiden asiantuntijoiden kanssa. Otamme kantaa ennakoiden asioissa, jotka koskettavat kuurosokeita laajasti. Yhteistyötä tehdään Vammaisfoorumin vaikuttajaverkoston, Sosten ja Vammaisten henkilöiden oikeuksien neuvottelukunnan kanssa.

Työryhmän tilastojen mukaan laadimme viime vuonna yhteensä kolmetoista lausuntoa tai kannanottoa erityisesti niissä tilanteissa, joissa kuurosokeusnäkökulmalla oli erityinen merkitys. Yhteistyössä Vammaisfoorumin vaikuttajaverkoston, Vammaisten henkilöiden oikeuksien neuvottelukunnan sekä Näkövammaisten liiton kanssa laadittiin kymmenen lausuntoa tai kannanottoa. Sote-uudistus, tulkkitoiminta sekä hankintalaki ja kilpailutus olivat teemoina useammassa kannanotossa tai lausunnossa.

Tänä vuonna yhteistyöryhmä on laatinut 16 kannanottoa tai lausuntoa. Kuulemistilaisuuksissa järjestömme edustajat ovat käyttäneet puheenvuoroja. Olemme laatineet kannanoton Kelan tulkkauspalvelun kilpailutukseen sekä lausunnon hätäpuheluiden tulkkausta koskevaan pilottiin. Samat teemat, kuten tulkkauspalvelut ja sote-uudistus ovat edelleen vahvasti esillä. Uudeksi on nousemassa kuntoutuksen uudistaminen. Valvontatyötä riittää jatkossakin, koska yhteiskuntamme on jatkuvassa muutostilassa. Seuraavaksi työryhmä paneutuu valinnanvapauslain luonnokseen.

Maakunta- ja soteuudistus ovat mielestäni nyt lähitulevaisuudessa erityisesti asioita, joissa järjestömme oikeuksienvalvonnan edustajien pitää olla mukana. Nämä uudistukset ovat minulle tuttuja, sillä olen seurannut niitä aiemmin kunnallispolitiikassa ja työssäni Pirkanmaan sairaanhoitopiirissä. Tässä uudessa työssä pääsen katsomaan näiden uudistusten vaikutuksia aivan uudesta näkökulmasta.

Aluepäällikkö
Taru Kaaja ◆

Väliaikatietao tulkkauapalvelun järjestämisestä vuodesta 2018 alkaen

Koonti: Taru Kaaja, Marjatta Puromäki ja Jaakko Evonen

Kelan vammaisten tulkkauapalveluun on tulossa uudistuksia ensi vuonna. Kela kertoi keskeisistä muutoksista asiakastilaisuudessa, joka järjestettiin 4. loka-kuuta Helsingissä. Tilaisuutta johti Kelan pääjohtaja Elli Aaltonen. Paikalla oli myös ministeri Pirkko Mattila, kansanedustaja Sari Sarkomaa, tulkkauapalvelun käyttäjiä ja järjestöjen edustajia. Läsnä oli noin sata henkilöä ja lisäksi tiedotustilaisuutta saattoi seurata netin kautta viitottuna tai kuunnellen.

Seuraavassa on muutamia keskeisiä muutoksia. Lähteenä on käytetty Kelan verkkosivuja.

Yleistä

Kela arvioi, että ensi vuonna tulkkauapalvelun käyttäjän vaikutusmahdollisuudet ja vastuu kasvavat. Vuoden 2018 alusta Kela käyttää tulkkauapalvelun järjestämisessä lähipalvelua. Kelan tavoitteena on, että tulkki matkustaa vähemmän ja tulkkauastyötä olisi enemmän. Tulkkauas on lähipalvelua, kun tulkki matkustaa 1-1 tunti 30 minuuttia suuntaansa tai matka on 100-150 km tai vähemmän.

Tulkkilista

Vatu eli Vammaisten tulkkauapalvelukeskus tekee yhdessä tulkkauapalvelun käyttäjän kanssa tulkkilistan. Lähialueen tulkkieja voi ehdottaa omalle listalleen, ja kirjata esimerkiksi tiettyjä tulkkieja omiin harrastuksiin, kerhoihin, työelämään jne. Vatu varmistaa, että tulkkauapalvelun listalle nimeämät tulkit asuvat lähialueella ja he hallitsevat tarvittavat tulkkauasmenetelmät. Kun lista on saapunut Vatuun, se kysyy tulkkauapalvelun tuottajalta, haluaako tulkki tulla liitetyksi asiakkaan tulkkilistalle. Lopuksi Vatu ilmoittaa asiakkaalle listan hyväksymisestä. Listaa ei ole pakko laatia ja sitä voi täydentää sekä poistaa halutessaan.

Asiakaslomake

Kela lähettää kaikille tulkkauapalvelun käyttäjille kirjeen 16. marraskuuta. Kirjeessä ovat mukana asiakastietolomake ja kirjekuori. Lomakkeesta käytettiin aikaisemmin sanaa asiakasprofiililomake. Kirjeessä on tietoa, miten oma tulkkilista otetaan käyttöön ja kuinka se voidaan laatia. Lomakkeeseen kirjoitetaan myös omat kommunikaatiokeinot, yhteystiedot ja muita tulkkauas tilanteissa huomioitavia asioita. Verkossa lomake on nähtävillä 16.11. alkaen osoitteessa www.kela.fi/vatu.

Ministeri Mattila pitämässä puheenvuoroa. Kuva: Jaakko Evonen.

Itse asiakastilaisuudessa järjestöt pitivät pyydetty puheenvuorot. Niissä tuli hyvin esille tulkkauspalvelun moninaisuus. Järjestömme edustajat ja paikalla olleet kuurosokeat toivat esille kuurosokeiden kannalta oleellisia haasteita tulkkauspalvelulle. Suomen Kuurosokeat ry:n puheenvuoron piti yhdistyksen hallituksen jäsen Sanna Paasonen. Hänen mukaansa tulkkauspalvelua käyttävien yksilölliset tarpeet ovat tärkeitä. Hän on huolissaan siitä, että päteviä tulkkeja on tippumassa pois tulkkauspalveluista. Hän toi esiin huolen, että jatkossa viittomakielisten kuurosokeiden tilanne heikkenee kuuleviin verrattuna. Ongelmallisia olisivat esimerkiksi tapahtumat, joissa kommunikointi tapahtuu kansainvälisellä ASL-viittomilla, koska jatkossa sitä osaavia tulkkeja ei olisi tarjolla. Paasonen toi esiin taktiilista kädestä käteen viittovien asiakkaiden tarpeita (esim. tulkki hakee asiakkaan kotiovelta). Paasonen mainitsi haasteellisena myös sen, että miestulkkeja on vähän.

Tämän Kelan tiedotustilaisuuden jälkeen Suomen Kuurosokeat ry:n edustajat Sanna Paasonen ja Taru Kaaja

osallistuivat eduskunnan viittomakielten verkoston kokoukseen Mikaela Nylanderin kutsumana 17.10.2017. Paikalla olivat myös Kelan pääjohtaja Elli Aaltonen sekä Kelan valtuutettujen puheenjohtaja Sari Sarkomaa. Järjestöistä olivat edustettuina Suomen Kuurosokeat ry, Kuurojen Liitto ry ja Finlandsdssvenska Teckenspråkiga rf. Kelan pääjohtaja lupasi viedä eteenpäin esille tulleita parannusehdotuksia, kuten esimerkiksi tulkkauspalvelun vapauttamisen hankintalain mukaisesta kilpailutuksesta tulevaisuudessa, asiakasraatien luominen ja viestinnän kehittäminen monimuotoisemmaksi. Mitä tulkkauspalvelussa tapahtuu kahden tai neljän vuoden kuluessa, jää nähtäväksi. Suomen Kuurosokeat ry toimii yhteistyössä muiden kuulovammaisjärjestöjen kanssa laadukkaan ja sujuvan tulkkauspalvelun edistämiseksi. Kiitos kaikille ennakkoon saaduista tiedoista, jotka välitettiin Kelalle!

Suomen Kuurosokeat ry:n aluepalveluiden työntekijät ovat käytettävissäsi, jos tarvitset apua asiakastietolomakkeen täyttämässä. ♦

Tampereella juhlittiin Suomea

Teksti ja kuvat: Jaakko Evonen

Tampereen kuurosokeiden kerhossa juhlittiin lokakuun tapaamisessa pian 100 vuotta täyttävää Suomea. Tilaisuudessa oli mukana kansanedustaja Ilmari Nurminen, yhdistyksen puheenjohtaja Tuula Hartikainen, kerholaisia ja työntekijöitä.

Aluksi juotiin kakkukahvit ja sen jälkeen puheen piti kansanedustaja Nurminen. Hän kertoi yleisestä lainvalmistelusta ja siihen liittyvistä käytänteistä. Nurminen mainitsi olevansa huolissaan yhteiskunnassa tapahtuvasta eriarvoistumisesta. Myös leikkaukset ja asiakasmaksujen nouseminen huolestuttivat häntä. Puheessa nousivat myös esille esimerkiksi tulevat sote- ja vammaispalveluiden uudistukset, tulkkauspalveluihin kaavailut muutokset ja rakentamisen esteettömyysasetus. Nurminen kehottikin kerholaisia aktiivisuuteen ja antamaan esimerkiksi tulkkauspalvelua koskevaa palautetta. Nurminen totesi olleensa juhlimassa pikkuparlamentin edessä, kun vammaissopimus astui Suomessa voimaan viime vuonna.

Puheenjohtaja Tuula Hartikainen kiitti omassa puheenvuorossaan

kansanedustaja Nurmista kuulonäkövammaisille tärkeiden asioiden esille tuomisesta. Hän toivoi, että ne hyväksytään eduskunnassa. Hartikaisen mukaan yhteiskunta ja yhdistys ovat suuressa muutoksessa. Hän muistutti kerholaisia olemaan aktiivisia ja osallistumaan yhdistyksen tapahtumiin, koska sitä kautta osoitetaan yhdistyksen tärkeys ja tarpeellisuus. Kerholaiset voivat myös tehdä paikalliselle vammaisneuvostolle eli VANE:lle aloitteita tärkeistä asioista, Hartikainen mainitsi.

Tilaisuuden lopuksi kerho osallistui Kuurojen Liiton somehaasteeseen viittomalla Maamme-laulun. Esitys on katsottavana Suomen Kuurosokeat ry:n Youtube-videokanavalla.

Kansanedustaja Ilmari Nurminen. Kerholaiset osallistuivat somehaasteeseen, kuvankaappaus videosta.

Linkki videoon löytyy järjestön verkkosivujen kautta.

Huom! Kuka tahansa voi osallistua haasteeseen lataamalla videon so-

siaaliseen mediaan tai verkkoon ja lisäämällä siihen #kokosuomiviittoa-tunnisteen. Lisätietoja haasteesta löytyy Kuurojen Liiton verkkosivuilta.

Aarne Pirkolan piirustus. ”Nuori kuurosokea poika kävelee hienossa puistossa kauniilla säällä. Hän törmää mummoon ja kysyy tältä, onko kaikki kunnossa. Mummo vastaa, että kaikki hyvin. Lopulta poika kävelee varovaisesti mummon ohi ja hymyilee leveästi”.

Kuulumisia Pohjoismaiden puheenjohtajien kokouksesta

Teksti: Tuula Hartikainen ja Sanna Paasonen

Tämän vuoden DBNSK:n (Pohjoismaiden puheenjohtajien yhteistyökomitea) kokous pidettiin 6.–8. lokakuuta Höje Taastrupissa, Kööpenhaminassa. Kokouspaikkakunta sijaitsee noin 20 km Kööpenhaminasta. Paikalla oli kaikista muista Pohjoismaista kaksi edustajaa paitsi Islannista, jota edusti nuori puheenjohtaja yksin.

Kokouksen puheenjohtajaksi valittiin Tanskan yhdistyksen varapuheenjohtaja Bjarne Hvidsten perjantaille ja lauantaille sekä Tanskan yhdistyksen puheenjohtaja Anders Fransson sunnuntaille. Sihteerinä toimi Henrik Ottesen, Tanskan kuurosokeiden järjestön johtaja.

Näillä kokouksen toimihenkilöillä kokous vietiin sujuvasti ja onnistuneesti läpi. Lauantaina aamupalan jälkeen lähdimme kävellen kohti Tanskan vammaisjärjestöjen Meritähti-taloa, johon tutustumisesta puhuttiin jo viime vuoden kokouksessa Ruotsissa. Talosta on oma juttu tässä lehdessä.

Kooste kokousasioista

Pöytäkirja päätettiin tarkastaa yhdessä mahdollisimman pian kokouksen jälkeen. Se on lähetettävä NVC:n (Pohjoismainen kuurosokeustyön keskus) kuukauden sisällä, jotta Pohjoismaiden neuvoston rahoitus saadaan kokoukseluihin. Jäsenyysasiasta päätettiin, että Tanska tuo esityksensä DBNSK:n kokoukseen ensi vuonna.

Keskustelua käytiin siitä, että mikä asema toisella Norjan kuurosokeiden yhdistyksellä LSHDB:llä on DBNSK:n kokouksissa. Vaikutelmaksi jäi, että se otetaan varsinaiseksi jäseneksi mutta äänioikeus jaetaan vuorovuosin toisen Norjan yhdistyksen (FNDB) kanssa. Tämä käytäntö sopisi molemmille järjestöille. Sama käytäntö on jo käytössä Kuurosokeiden Maailmanliitossa. Osallistujat olivat yksimielisiä siitä, että Viro ei voi olla DBNSK:n virallinen jäsenmaa, koska Viro ei kuulu Pohjoismaihin. Sillä on kuitenkin mahdollisuus osallistua kokouksiin tarkkailijan ominaisuudessa. DBNSK:n säännöt tulevat päätettä-

Ryhmäkuva. Kuva: Sanna Paasosen kotiarkisto.

väksi päivitystarpeiden vuoksi ensi vuonna.

Maaraporttikeskusteluissa tuli esille tulkkaukspalvelujen tilanne. Norja on saanut riittävän rahoituksen tulkkaukspalveluun pariksi vuodeksi eteenpäin kovien "taistelujen" jälkeen. Tanskassa on puolestaan varattu tietty summa rahoitusta eri tulkkauksilanteisiin (asiointi, vapaa-aika ja kansainvälinen toiminta). Tulkkauus päättyy rahoituksen loppuessa. Muuttuva tilanne tuotiin esille Suomen tulkkaukspalvelun kilpailutuksen ja sote-uudistuksen siirtymisen vuoksi.

Ruotsin edustaja kertoi, että heidän kokemuksiansa mukaan onnistunein keino uusien jäsenten saamiseksi

ovat henkilökohtaiset tapaamiset ja yhteisten tilaisuuksien järjestäminen uusille kuurosokeille. Islannin yhdistys on saanut toimintaansa mukaan yhä nuorempia osallistujia. Keskustelujen jälkeen todettiin, että Pohjoismainen kuurosokeusmääritelmä tulee kaikissa maissa kääntää omalle kielelle ja käyttää sitä työkaluna tiedotustehtävissä sekä oikeuksien valvonnassa. Seuraava DBNSK:n kokous on Norjassa Hurdal-senter -kurssikeskuksessa.

Eteenpäin vietäviä asioita

Keskustelua käytiin viime vuoden tapaan valkoiseen keppiin laitetavista punaisista merkinnöistä. Ne ovat merkki siitä, että kepin käyttäjä on kuurosokea henkilö.

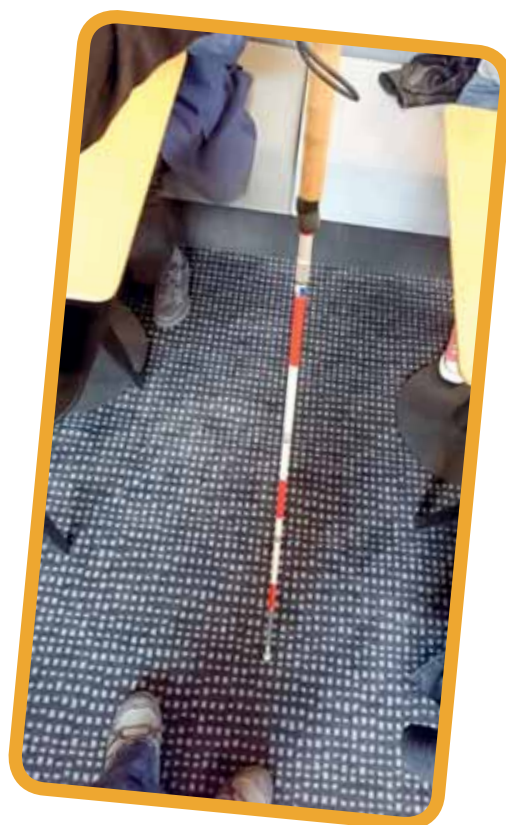
Kuurosokeiden Maailmanliitolle päätettiin esittää, että keppimerkintää viedään yhteistyössä eteenpäin ja sitä tehdään tunnetuksi.

Esille nousi myös viime ja tänäkin vuonna Kansainvälisen Kuurosokeiden Urheiluliiton (ISFDB) tilanne. Sen toiminta ei ole toteutunut paria kansainvälistä urheilutapahtumaa ja hallituksen kokousta lukuun ottamatta. DBNSK esittää Maailmanliitolle mahdollisuutta ottaa ISFDB alaisuuteensa.

Tulevia kansainvälisiä tapahtumia

Kuurosokeiden Maailmanliiton (WFDB) yleiskokous ja Helen Keller -konferenssi järjestetään 20.-28.6.2018 Espanjan Benidormissa. Euroopan Kuurosokeiden Liiton (EDbU) yleiskokous on 18.-19.6.2018 samassa paikassa kuin WFDB:n yleiskokous. Suunnitteilla on myös Euroopan ensimmäinen kuurosokeiden nuorten leiri, joka on tarkoitus järjestää Espanjassa muutamaa päivää ennen WFDB:n tapahtumia. Tietoa ei ole vielä vahvistettu.

Euroopan kuurosokeiden kuntoutumis- ja kulttuuriviikko (ERCW) ei ole toteutunut pariin vuoteen, sillä järjestäjämaata ei ole saatu. Tällä hetkellä ei ole tietoa seuraavasta ERCW-viikosta.

Kuva Sanna Paasonen

Tulevia Pohjoismaisia tapahtumia

DBNSK:n kokoukset ovat vuosittain eri Pohjoismaissa. Ensi vuonna se järjestetään siis Norjassa. Pohjoismaiden kuurosokeiden nuorisajohtajien kokoukset järjestetään joka toinen vuosi eri maissa. Ensi vuonna vuorossa on Tanska.

Pohjoismaiden kuurosokeiden nuorten leirit ovat myös joka toinen vuosi. Seuraava leiri on vuonna 2019 Norjassa.

Pohjoismaiden kuurosokeiden shakkimestaruuskisoja on suunniteltu pidettävän joka neljäs vuosi. Seu-

raavat kilpailut ovat vuonna 2020 Tanskassa.

Huomioita eri maiden edustajien kanssa käydyistä keskusteluista

Ruotsissa avustajan saanti on vaikeutunut, vaikka kuurosokea henkilö on todettu vaikeavammaiseksi tulkkauspalvelua myönnettäessä. Tämä muutos on tullut sen jälkeen, kun avustajapalvelukulut siirtyivät valtiolta kuntien maksettaviksi.

Norjan kuurosokeat osallistuvat vuosittain jopa kahdella joukkueella Hollenkollenin viestitapahtumaan. Siellä juostaan n. 20 km:n mittainen reitti Oslon ympäristössä 15-henkisillä joukkueilla. Tapahtumaan osallistuu noin 20 - 30 000 juoksijaa vuosittain.

Ruotsalaisia ja tanskalaisia nauratti sekä ihmetytti, kun he kuulivat Suomen Postin työntekijöiden tekevän postinjaon ohessa mm. nurmenleikkuu- ja lumitöitä. Tanskalaiset kertoivat, että heidän postinkulkunsa on hidastunut 5–7 päiväiseksi ja kallistunut paljon. Aiemmin näkövammaisten ei tarvinnut maksaa postimaksua, mutta nyt tilanne on toinen. Maksu on noin neljä euroa.

Ruotsalaiset, norjalaiset ja tanskalaiset kysyivät lisätietoja Kelan tulkkauspalveluiden kilpailutuksen tuloksien todellisista vaikutuksista tulkkien työtilanteeseen ja asiakkaiden saaman tulkkauspalvelun laa-

tuun. Tanskassa ensimmäiset kuurot tulkit valmistuivat noin viisi vuotta sitten, mutta he eivät saaneet työkennellä kuurosokeiden asiakkaiden vaan ainoastaan ikääntyneiden, lasten ja maahanmuuttajakuurojen parissa. Vasta pari vuotta sitten Tanskan kuurosokeiden liiton neuvottelut toivat tuloksia ja siitä lähtien kuurot tulkit ovat voineet toimia myös kuurosokeiden asiakkaiden tulkkeina. Norjassa kuuroja tulkkeja ei vielä kukaan saa käyttää, vaikka jotkut viittomakieliset kuurosokeat ovat toivoneet sitä.

Norjan kuurosokeusjärjestön edustajien (FNDB) kanssa keskusteltiin alustavasti mahdollisuudesta järjestää vuonna 2019 Pohjoismainen yhteinen vaellusleiri Norjan Lapissa, kun suomalainen vaelluskerho Juttaajat täyttää pyöreitä vuosia.

Norjassa järjestetään joka vuosi samantyylinen syyskokous kuin Suomessa ja siihen sisältyy myös runsas jouluruokapöytä. Suomalaisia toivotetaan tervetulleiksi juhlaporukkaan.

Islannin kuurosokeusjärjestön puheenjohtajan kuurosokea sisko on tekemässä parhaillaan toista lastenkirjaa, joka valmistunee parin vuoden päästä. Molemmat nuoret siskokset opiskelevat Reykjavikin yliopistossa, toinen taloustieteitä ja toinen politiikkaa. ♦

Moderni Meritähti-järjestötaló

Tanskassa

*Teksti: Sanna Paasonen ja Tuula Hartikainen
Kuvat: Sanna Paasonen*

Pohjoismaiden kuurosokeiden yhteistyöfoorumin yhteydessä vierailtiin 7. lokakuuta Meritähti-nimisessä järjestötalossa, joka sijaitsee Kööpenhaminan Höje Taastrupissa. Rakennus on iloisen sävyinen ja siinä on neljä kerrosta. Se vihittiin käyttöön 12.12.2012 kuningatar Margareeta II:n johdolla.

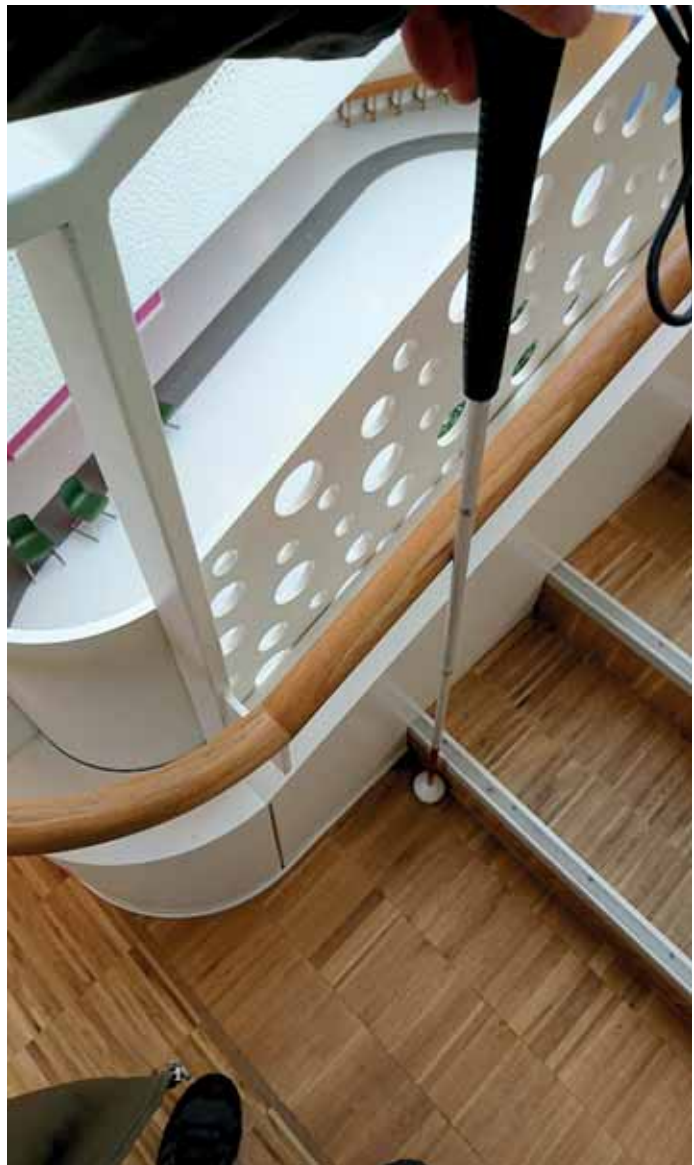
Tanskalaiset mainitsivat talon olevan Euroopan, tai jopa maailman saavutettavin rakennus. Totta tosiaan se oli vaikuttava ja saavutettavakin. Talon nimi tulee rakennuksen ulkomuodosta, joka muistuttaa ilmasta katsottuna meritähteä ilman yhtä sakaraa. Puuttuvan sakaran tilalla on sisäänkäynti. Meritähdessä on tällä hetkellä reilut 32 järjestöä.

Sisään tullessa eteen avautuu avara aula isoine kattoikkunoineen. Vastaanottotiski on kahdessa tasossa ja näistä matalampi on tarkoitettu pyörätuolia käyttäville henkilöille. Aulasta löytyy myös kohokuvioinen pohjakartta rakennuksesta, mutta opasteita ei ole merkitty pisteillä toisin kuin liris-keskuksessa Suomessa.

Tuula ja Sanna Meritähden pääoven edessä. Viereisellä sivulla fuksianpunainen järjestökäytävä ja Tanskan näkövammaisten järjestö. Järjestöt ja yksiköt erottuvat eri väreillä. Pohjakerroksessa pääsee liikkumaan myös valkoisella kepillä turvallisesti laattakohotuksen ansiosta. Pyöreä miellyttävä puukaide ja tasomerkinät portaissa.

Hisseissä ja ovissa ovat koho- ja pistemerkinnet. Ovet avautuvat mustaa laattaa painamalla, joten pyörätuolilla istuva neliraajahalvaantunut voi avata oven itsenäisesti. Halutessaan voi käyttää nappulaa. Kontrastit on huomioitu, joten ovet erottuvat seinistä. Lattioiden ja seinien värit ovat myös selkeitä.

Aulasta lähtevät portaat, joissa on selvästi erottuva ja jaloilla tunnistettava reunalista. Rappujen kaiteiden alussa on metallinen, käsillä helposti tunnistettava kohomerkinä, josta voi päätellä mikä kerros on kyseessä. Rappujen ja ovien edessä on koholaatoitus.

Akustiikka tiloissa on hyvä ja kiinteitä induktioita on useita. Rappujen kaiteissa sijaitsevat akustiikkalevyt ja käytävien keskellä on selvästi kepillä tunnistettava ”uralaatoitus”, joka ohjaa liikkumista. Tanskalaiset kertoivat, että pohjakerroksessa seisten voi jutella hyvin neljännessä kerroksessa olevan henkilön kanssa ilman huutamista. Sannan tulkit koekelivat tätä ja totesivat, etteivät he kuitenkaan erottaneet sanoja.

Huomiota herätti vessojen ovissa olevat kaaviot, joista sai selville ovien, pesualtaiden ja wc-pönttöjen sijainnin. Kaavion avulla suunnistaminen oli helppoa. Kohokuviot eivät olleet tosin parhaat mahdolliset, vaan kuvaus oli klassisilla teipeillä. Talossa on seitsemän eriväristä vessaa, joista voi valita mieluisansa.

Höje Taastrupin rautatieasemalta on kävelyväylällä liikkumista ohjaava laatoitus. Monet huokailivat, että olisipa meilläkin tällainen järjestöalo kotimaassa! ◆

*Teksti: Ritva Hallikainen
Kuva: Minna Taimi*

Satakunnan kuurosokeiden kerhon syysretki tehtiin Satakunnan lähi-alueelle 9. elokuuta. Lähtijöitä oli yhteensä 23 tulkit mukaan luettuna. Matkan ensimmäinen etappi oli Kokemäen kirkko, jossa paikallinen kirkkoherra saarnasi meille lupsakkaasti kertoen kirkon historiaa. Sieltä matka jatkui Huittisten kylän palvaamoon. Nautimme lihaisen lounaan ja teimme makkaraostoksia makkaran muotoisessa hallissa. Suosittelen erityisesti kivikylän broileri-grillimakaraa.

Palvaamosta matka jatkui Sastamalan Keikyään Nahkamestarin verstaalle. Paikan isäntä Ilkka esitti meille yhden ihmisen näytelmän, joka oli ainutlaatuinen elämys suvun vaiheista ja käsityöperinteistä. Lopussa pääsimme seuraamaan nahkalompakon valmistusta alusta loppuun ja jotkut innostuivat tekemään heräteostoksia.

Seuraavaksi oli bussikuljettajan yllätys, sillä hän kuljetti meidät Huittisten Ripovuorelle, josta on komeat maisemat alueelle. Siellä näimme sattumalta 50-luvun auton. Vuoren päällä kuljettaja tarjosi meille marjatilalta

Satakunnan kuurosokeiden kerho retkeili Huittisiin

Eläköön Suomi ja kerho. Kuva: Minna Taimi

alkoholittomat mansikkakuohuviinit. Skoolasimme 100 vuotta täyttävälle Suomelle ja 30-vuotiaalle Satakunnan kuurosokeiden kerholle.

Tässä vaiheessa kahvihammasta jo kolotti, joten siirryimme bussilla Mattilan luomumarjatilalle Huittisiin. Siellä saimme kahvit ja mustikkapii-

rakkaa. Paikan rouva kertoi meille talon historiasta ja toiminnasta. Taas kerran teimme heräteostoksia kukin makunsa mukaan.

Lopulta olikin vuorossa kotimatka Poriin. Päivä oli antoisa ja onnistunut. Kiitos vetäjälle Sainille ja kaikille osallistujille. ♦

Ilmianna huonosti toimiva induktiosilmukka!

Teksti: Jaakko Evonen

Induktiosilmukat ovat yleistyneet viime vuosina. Niitä näkee monissa julkisissa tiloissa, kuten viranomaisten asiointipalveluissa. On olemassa niin kiinteitä kuin kannettaviakin silmukkaratkaisuja, joita myönnetään usein apuvälineiksi. Kehitystyötä kuitenkin tarvitaan ja järjestelmiä testataan, jotta kuuluvuus saataisiin paremmaksi. Eräs alasta kiinnostunut on Mikko Haho.

Mikko on ollut huonokuuloinen jo lapsesta saakka. Hän käyttää nykyisin sisäkorvaistutetta molemmissa korvissaan. Mikko Haho kuvailee itseään ulospäin suuntauvaksi ja eteenpäin meneväksi. Tekniikasta hän oli jo kiinnostunut koulussa, etenkin puhelimen apuvälineistä. Ensisysäys alalle tuli Nokialla, jossa hän osallistui matkapuhelimen induktiosilmukan suunnitteluun. Hän kertoo saaneensa hyvää palautetta laitteesta.

Tie ei päättynyt tähän vaan nykyisin Mikko Haho työskentelee induktio-

Herkällä korvalla -palkinto Qlu Oy:lle. Palkinnon vastaanotti Qlun toimitusjohtaja Juha Nikula. Kuva: Kuuloliitto ry

silmukoiden kuuluvuuskarttojen parissa oululaisessa Qlu Oy:ssä. Hänen mukaansa tarve lähti siitä, että induktiosilmukat eivät aina kuulu hyvin vaan heikosti. Kuuluvuuskarttojen avulla käyttäjät saavat tiedon parhaista kuuntelupaikoista. Kartat myös parantavat tilaisuuksiin osallistuvien osallisuutta, Haho lisää.

Mikko Haho kritisoi sitä, että viranomaisten induktiosilmukat kuuluvat

heikosti eikä niiden toimivuutta ole toteutettu yhdenvertaisuuslain edellyttämällä tavalla. Induktiosilmukoita kuvaavan standardin IEC 60118-4 mukaan kuuluvuuskartta tulee olla, vaikka paikan kuuluvuus olisi muuten täydet. Haho kokee, että viranomaisten keskuudessa vaivaa tiedon puute asiassa. Hänen mukaansa palvelupiste- ja huonesilmukoiden tulisi olla aina kiinteitä ratkaisuja.

Qlu Oy on saanut hiljattain tunnustusta työstään, sillä sille on myönnetty Yhteiskunnallinen yritys -merkki. Lisäksi yritys sai Kuuloliitto ry:n Herkällä korvalla -palkinnon. Liiton mukaan palkinnon perusteena on, että **”yritys on edistänyt merkittävästi esteettömyyttä kehittämällä induktiosilmukoiden testausmenetelmän, joka tarjoaa luotettavaa tietoa julkisten tilojen kuunteluolosuhteista”**.

Haho kannustaa induktiosilmukoiden käyttäjiä ja eri tilaisuuksien järjestäjiä ehdottamaan testausympäristöjä. Myös palautteet ovat tärkeitä. Hän haastaa Tuntosarven lukijoita ”Suomi 100” -haasteessa ilmoittamaan puutteellisesti toimivista induktiosilmukoista. Tavoitteena on ainakin 100 huomautusta.

Ehdotuksia kuuluvuuskartoista voi antaa osoitteessa www.kuulokuvat.fi ja www.syrjinta.fi ♦

Kuuloliitolle uusi hallitus

Kuuloliiton liittokokous kokoontui 22.10. Valkeassa talossa, Helsingissä. Kokouksen yhteydessä äänestettiin hallituksen kokoonpanosta.

Liiton uudeksi puheenjohtajaksi valittiin Jouni Aalto ja varapuheenjohtajaksi Peeta Piiparinen. Hallituksen muut jäsenet ovat seuraavat (suluisissa varajäsenet): Janne Alkki (Marja Pantzare), Heimo Haapanen (Juhani Eteläpää), Raimo Härkönen (Leena Rekola), Hannele Löytty (Esko Häkkinen), Antero Penttinen (Virva Teräväinen), Tapio Rieki (Aimo Lohilahti), Elina Rytsölä (Taira Sarantila), Raimo Saarelainen (Leila Silvennoinen) ja Aulis Veteläinen (Harri Salminen)

Kokouksessa hyväksyttiin myös tulevan vuoden toimintasuunnitelma, talousarvio sekä jäsenyhdistysten jäsenmaksut.

Lähde: Kuuloliiton verkkosivut ♦

Viittomakielen tulkit päättivät yhdistymisestä

Suomen Viittomakielen Tulkit ry ja Käännösalan asiantuntijat KAJ ry yhdistyvät. Asiasta tuli vahvistus Suomen Viittomakielen Tulkit ry:n syyskokouksen jälkeen, kertovat yhdistykset tiedotteessaan. Päätös oli yksimielinen.

”Päätöstä edelsi vilkas keskustelu. Luopuminen SVT:stä tuottaa varmasti surutyötä tulkkien keskuudessa, mutta tulimme siihen tulokseen, että yhdistyminen tulee kehittämään toimintaamme ja parantamaan edunvalvonnallista asemaamme”, totesi Suomen Viittomakielen Tulkit ry:n puheenjohtaja Emilia Norppa tiedotteen mukaan. ◆

Abilixen valokuvanäyttely

Ompelua? Vuohia? Pistekirjoitusta? Kaikki tämä Afrikassa tai Aasiassa - Kiinnostaako?

Tule tutustumaan suomalaisen Abilis-säätiön 20-juhlavuoden valokuvanäyttelyyn sunnuntaina 3.12 kello 12–17. Näyttelyssä on esillä kuvia kehitysvammaisten vammaisista, heidän elämästään ja saavutuksistaan. Näyttely kuvailutulkataan klo 13.00 ja 15.00. Kierrokselle mahtuu 16 henkilöä. Ilmoittaudu sähköpostilla: susanna.malmsten@abilis.fi

Kuvailutulkkauksen suorittaa Carita Lehtniemi. Lue lisää hänestä: www.kuvailutulkkaus.com

Valokuvanäyttely pidetään Ruohis- tapahtumatilassa Ruoholahden kauppakeskuksen toisessa kerroksessa. Tilaisuuteen on vapaa pääsy. Tervetuloa! ◆

OMA JÄRJESTÖ

100 ideaa sujuvaan kohtaamiseen

Osallistu ja lähetä vinkkejä kuulonäkövammaisten ja kuurosokeiden kommunikaatiotilanteiden, liikkumisen tai yhteisen toiminnan sujuvuuteen!

Vinkit voivat liittyä erilaisiin kommunikaatiomenetelmiin, yhdessä liikkumiseen ja opastamiseen tai yhdessä tekemiseen. Usein kuulonäkövammaisen ja kuurosokean kanssa arjessa yhdessä keksitään toimivia ratkaisuja asioiden sujuvuuteen. Ideoita syntyy niin kuurosokeilta itseltään, lähihenkilöiltä ja ammattilaisilta.

Rahastot

Jaettavia toimivia vinkkejä voivat olla esimerkiksi oman hotellihuoneen oven ripaan kuminauhaleikki, kädestä käteen viittoessa tyyny kynnärvarren alle, opastaessa kädensijallinen reppu tai kommunikaatiopussi! Maailma on täynnä ratkaisuja, jaetaan niitä muillekin.

Erilaiset vinkit ja ideat voi laittaa minulle sähköpostilla, tekstiviestillä, kirjeellä tai tavatessamme. Voit jättää idean nimelläsi tai nimimerkillä viimeistään 1.12.2017. Ideaan voi liittää myös kuvan.

100 ideaa julkaistaan Suomen Kuurosokeiden verkkosivuilla joulukuun alussa. Julkaistujen ideoiden joukosta arvotaan 100 euron palkinto. Ideoita voi lähettää kuka vaan eli kaikki asiasta kiinnostuneet laittakaa viestiä minulle.

Riitta Lahtinen
Kommunikaatiopäällikkö
Suomen Kuurosokeat ry
PL 40, 00030 Iiris
riitta.lahtinen@kuurosokeat.fi
Puh. 0400 624 307 ◆

Avustusten haku Suomen Kuurosokeat ry:n rahastoista

Avustuksia myönnetään kuurosokeille. Vuoden 2017 toinen haku päättyy 30.11.2017. Erytisen painavasta syystä avustuksia voidaan myöntää äkilliseen tarpeeseen myös normaalien hakuaikojen ulkopuolella. Kansainväliseen toimintaan ja urheilijoille myönnettäviin avustuksiin on jatkuva haku.

Hakukohteet: Virkistystoimintaan myönnettävät avustukset, Tolvasen yleistestamentista myönnettävät avustukset, kansainväliseen toimintaan ja tulkki/avustajakuluihin myönnettävät avustukset ja SM- ja kansainvälisiin kisoihin osallistuvien urheilijoiden tuki.

Sähköiset hakemukset laitetaan osoitteeseen: rahastohakemukset@kuurosokeat.fi ja kirjalliset hakemukset osoitteella Suomen Kuurosokeat ry/Rahastohakemukset, PL 40, 00030 IIRIS. Tarvittaessa voit kysyä lisätietoja aluepäällikkö Taru Kaajalta tai järjestöjohtaja Kai Leinoselta. He tekevät myös avustuspäätökset.◆

◆ Kurssit ja leirit

[Kuurosokeustyön perusteet -kurssi](#)

Kurssille voi nyt ilmoittautua! Se si-

sältää asiantuntijaluentoja ja harjoituksia liittyen kuurosokeutuneiden ja syntymästä saakka kuurosokeiden kieliympäristöön, monikieliseen kommunikaatioon, kuvailuun ja opastukseen. Kurssi soveltuu niin kuurosokeutuneiden, kuulonäkövammaisten kuin aistimonivammaistenkin kanssa työskenteleville ja toimiville. Opiskelu sisältää lähipäiviä, verkko-opiskelua ja etätehtäviä. Kurssilla tutustutaan yhdessä kuurosokeuden perusasioihin, kuten esim. kuurosokeiden käyttämiin palveluihin, kuurosokeisiin liittyvään lainsäädäntöön ja kuurosokeuden seurannaisvaikutuksiin.

Aiheet ja päivämäärät:

Moduli 1. 23. - 25.1.2018 Johdatus Kuurosokeuteen ja aistien toimintaan (3 ov),

Moduli 2. 13. - 15.3.2018 Sosiaalinen vuorovaikutus ja kommunikaatio (3 ov),

Moduli 3. 22. - 24.5.2018 Sosiaalinen vuorovaikutus, kommunikaatio ja seurannaisvaikutukset (3 ov)

Moduli 4. 21. - 23.8.2018 Liikkuminen, ympäristöön orientoituminen ja kuvailu (3 ov)

Moduli 5. Lokakuussa verkko-opinnot. Eettisyys ja asiakkaan itsemääräämisoikeus; yhteiskunnan tuki (3 ov)

Hinta: Koko kurssin hinta 598 euroa ja yhden modulin 130 euroa.

Hakuaika: 12.1.2018 mennessä, jonka jälkeen voi vielä tiedustella va-

paita paikkoja. Kurssi toteutetaan, mikäli ilmoittautuneita on vähintään 10 henkilöä.

Lisätiedot ja ilmoittautumiset Kuurojen kansanopiston verkkosivuilta. Kurssin vetäjä: kommunikaatiopäällikkö Riitta Lahtinen, riitta.lahtinen@kuurosokeat.fi, 0400 624 307 ♦

◆ Sokeain Ystävien lomat

Sokeain Ystävien virkistyslomia vuodelle 2018 ehtii vielä hakea. Hakuaika Suomen Kuurosokeat ry:lle päättyy 30.11.2017. Lisätiedot ja hakemukset: Tuuli Kulonen, PL 40, 00030 IIRIS, puh. 040 774 9207, tuuli.kulonen@kuurosokeat.fi. Yhdistys ilmoittaa lomasta vain saajille 11.12.2017 mennessä.

Loma vietetään jollakin erikseen listatuista lomaviikoista, jolloin ohjelmaa ja vertaistukea on järjestetty. Ensimmäinen lomaviikko on kesällä viikolla 26 eli 25.6.-1.7.2018. Viikko 26 on ruotsinkielinen lomaviikko (FSS). Muut lomaviikot ovat heinäkuussa, viikot 27, 28, 29 ja 30. ♦

◆ Kuurosokeiden kerhot

Satakunta

Satakunnan kuurosokeiden kerho kokoontuu tänä vuonna viimeistä kertaa 13.12. klo 12–15. Paikkana Satakunnan Näkövammaisten toimilat. Os. Otavankatu 4 C 49, Pori.

Vieraana oikeuksienvallvonnan asiantuntija Marjatta Puromäki. Keskustelua yhdistyksen ja kerhon asioista. Yhdistys tarjoaa joulupuuron ja kerho pullakahvit.

Ilmoita 27.11. mennessä tulostasi, ruokavaliosta ja tuleeko tulkki mukana. Lisätiedot: puh. 0400 532 413 tai saini.lepisto@gmail.com Tervetuloa myös uudet jäsenet. Terveisin Saini. ♦

Keski-Suomi

Keski-Suomen Kuulonäkövammaisten kerho kokoontuu ma 4.12. klo 15 - 19 viettämään pikkujoulua ja juhlistamaan 30-vuotista olemassaoloaan. Paikkana Pito- ja Juhlapalvelu Punainen Pirtti. Os. Ilmarisenkatu 20, Jyväskylä. Jouluaaterian hinta kerholaisille 10 e ja tulkeille 37 e.

Sitovat ilmoittautumiset Eskolle ti 28.11. mennessä: puh. 0400 646 436, esko.jantti@pp2.inet.fi. Ilmoita samalla onko sinulla erityisruokavaliio. Jos mahdollista, kerro myös tulkkien määrä ja syövätkö he jouluaaterian.

Terveisin Esko Jantti ♦

Lahti

Joulukuun tapaaminen pe 15.12.2017 klo 13–16 kreikkalaisessa Patras-ravintolassa. Os. Hämeenkatu 16. Kreikkalainen buffet ja À la carte -lista, johon voi tutustua osoitteessa www.ravintolapatras.fi Ilmoittautumiset ti 12.12.2017 mennessä: annivirtalaakso@hotmail.com.

com tai 040 7236 035. Kerro myös kumman aiemmin mainitun ruokavaihtoehdon otat sekä onko mukana tulkki/opas ja syökö hän. ♦

Vaasa

Vaasan kuurosokeiden kerhon pikkujouluja vietetään 13.12. klo 12–15 Käsityöntalo Loftetissa. Os. Raastuvankatu 28, Vaasa. Lounaan hinta 18,90 e sis. kahvin/ teen ja joulutor-tun. Kuurojenpappi Marja Saukkonen on lupautunut kertomaan Lucian päivän historiasta. Lisäksi mahdollisuus vierailta ja tehdä viime hetken jouluostoksia Taito Shop Loftetissa. Ilmoittautumiset 4.12.2017 mennessä Tuuli Kuloselle: tuuli.kulonen@kuurosokeat.fi / 040 7749 207. Tervetuloa! ♦

Oulu

Tervetuloa Oulun kerholaiset ja yhteistyökumppanit läheltä ja kaukaa joulupuurolle toimistolleni. Aika ja paikka: ma 11.12. klo 11-14. Os. Isokatu 47, 4. krs, Oulu. Ohjelmassa puuroilua ja toistemme tapaaminen. Terveisin Anne Ylitalo, Leila Rytimaa ja Pekka Juusola. ♦

◆ Tapahtumia

Myyntipäivä keskustoimistolla

Suomen Kuurosokeat ry:n keskustoimiston toimistotavaroiden uusi myyntipäivä on 19.12. klo 10-13. Os. Iiris-keskus, Marjaniementie

74, Helsinki. Tavaroiden kuljettamisesta vastaa ostaja itse. Maksu käteisellä.◆

◆ Helsingin viriketoiminta

Hyvät asiakkaat! Loppuvuosi on muutosten aikaa, sillä viriketoiminta muuttaa yhdessä aluepalveluiden, ICT-tukipalveluiden ja kommunikaatiopalveluiden kanssa uusiin tiloihin liiriksessä. Muut toiminnot siirtyvät Tampereelle.◆

Uudet tilat sijaitsevat 1.12. jälkeen nykyistä toimistoa vastapäätä käytävän toisella puolella entisessä Visiossa. Marras- ja joulukuun aikana on muuttoa ja järjestelyä, jonka vuoksi en ole aina vastaamassa sähköpostiin ja kännykkäviesteihin. Pyydän siis kärsivällisyyttä. Tammikuussa 2018 voin ottaa asiakkaat vastaan uusissa tiloissa.

Järjestämme myöhemmin yhdessä muiden palveluiden kanssa tupaantuliaiset / avoimet ovet. Tästä tiedotetaan tarkemmin myöhemmin. Perinteistä puurojuhlaa ei järjestetä muuton vuoksi.

Suomen Kuurosokeat ry:n keskustuomiston ovi on kiinni 21.-31.12.2017. Toiminta nykyisissä tiloissa loppuu 31.12.2017.

Muuttohommista riippuen joululomani on vielä auki. Tiedotan tarkemmin lisää myöhemmin sähköpostissa.◆

◆ Joulukuun toimintaa:

Pistekirjoituspiiri

Pe 1.12. klo 12–15 liris, Suomen Kuurosokeat ry:n keskustuomisto, Frans Leijonin kokoushuone, 4. krs. Vetäjänä Marjo Pylväinen. Paikalla kaksi yleistulkkiä. Suomi 100- ja joulutarjoilut (1 e). Ilmoittaudu Anitalle viimeistään to 23.11.

Pistekirjoituspiiri jatkuu ensi vuonna. Ajankohdista kerrotaan myöhemmin. Huom! On myös mahdollista ehdottaa muitakin päivämäärävaihtoehtoja vetäjälle. Kiinnostuneet voivat olla yhteydessä Anitaan tai Marjoon: marjo.pylvainen@gmail.com ◆

Kuntopiiri

To 7.12. ja 14.12. klo 13–16 liris, 2. krs. Vetäjänä Jaana Marttila. Kuntosalissa kuntoharjoittelua, uimaallasosastolla vesijumppaa, uintia ja saunomista. Uimaopetusta to 7.12. Paikalla kaksi yleistulkkiä. Oma pyyhe mukaan.

Ensi vuonna kuntopiiri jatkuu torstaisin 18.1. alkaen klo 13–16.◆

◆ Viriketoiminnan ja Helsingin kerhon pikkujoulut

La 9.12. klo 12–17 Espookeskus. Os. Vanha Lagstadintie 4, Espoo. Mukavaa yhdessä oloa, ulkoilua ja pikkujoulun viettoa jouluherkkujen sekä ohjelmien kera. Tonttulakki mukaan.◆

Hinta:

Asiakkaat ja kerholaiset 10 e, tulkit ja avustajat 15 e. Sis. riisipuuron, glögin, piparin, jouluaterian, kahvin/teen ja joulutortun. Maksu käteisellä paikan päällä Anitalle. Tulkit ja avustajat saavat pyydettäessä kuitin. Lisätietoja osallistujille sähköpostitse. Paikalla ei ole yleistulkkia. Ilmoittautumiset viimeistään ke 22.11. Anitalle tai Sannalle: omppu.onerva@gmail.com, puh. 040 4154 741. Tieto myös mahdollisista erikoisruokavalioista. Tulkkien tulee ilmoittaa Anitalle tiedot ruokailusta ja erikoisruokavalioista pe 30.11. kello 16 mennessä. Jälki-ilmoittautumisia ei oteta vastaan. Tulkit voivat halutessaan ottaa omat eväät. ◆

◆ Kommunikaatiopiiri

Ti 12.12. klo 13–15.30 Iiris, Suomen Kuurosokeat ry:n keskustoimisto, Frans Leijonin kokoushuone, 4. krs. Koulutus sosiaalisista pikaviesteistä arjessa. Opettajana kommunikaatiopäällikkö Riitta Lahtinen. Mukaan voi ottaa kaverin, perheenjäsenen tai esim. avustajan. Virikeohjaaja Anita ja yleistulkit eivät ole paikalla. Kahvitarjoilu (1 e). Ilmoittaudu Anitalle viimeistään ti 5.12. ◆

Suomalainen ravintola Lappi

Ti 12.12. klo 16–20. Os. Annankatu 22, Helsinki. Tule maistamaan suomalaista Lapin herkkua Suomi 100-kunniaksi. Mukavaa yhdessäoloa oman porukan kanssa. Mukana viri-

keohjaaja Anita Palo. Paikalla ei ole yleistulkkia. Ilmoittaudu Anitalle viimeistään pe 1.12.

Kiitos kaikille kuluneesta vuodesta! Hyvää Joulua ja Toimirikasta Uutta Vuotta 2018!

Terveisin virikeohjaaja Anita Palo
anita.palo@kuurosokeat.fi, tekstiviestit / WhatsApp 040 837 7896 ◆

Kiitokset

Sydämelliset kiitokset kaikille, jotka ovat muistaneet minua, kun täytin 75 vuotta. Saini Lepistö. ◆

◆ Päivyri joulukuulle

3.12. Kansainvälinen vammaisten päivä
6.12. Itsenäisyyspäivä - Suomi 100 vuotta
24.12. Jouluaatto
25.12. Joulupäivä
26.12. Tapaninpäivä
31.12. Uudenvuodenaatto ◆

Seuraavat ilmoitusten jättöajat

Tammikuuta koskevat ilmoitukset ja ne tapahtumat, joiden ilmoittautumisaika päättyy tammikuussa: 1.12.2017 klo 12.00 mennessä. ◆

Kuvamuistoja kerhopäiviltä

Osanottajien ryhmäkuva.

Suomen Kuurosokeat ry:n kerhopäivät järjestettiin viikonlopputapahtumana 20.-22.10. Kuurosokeiden Toimintakeskuksella Tampereella. Päivien aikana keskusteltiin muun muassa kerhotoiminnan merkityksestä kuulonäkövammaisille. Tunnelma oli paikoin tiivis ja antoisa. Kuvat: Jaakko Evonen

Sanna Nuutinen

*Liisa Reinman
Kansalaisareenasta*

*Riitta Lahtinen,
kommunikaatiopäällikkö*